

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾੜਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

Posted On: 08 JUN 2017 5:54PM by PIB Chandigarh

Swachhta Pakhwada successfully celebrated across the country by Ministry of Agriculture & Farmers Welfare

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾੜਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ **16** ਮਈ ਤੋਂ **31** ਮਈ, **2017** ਤੱਕ ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾੜਾ ਮਨਾਇਆ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਨਾਏ ਗਏ ਇਸ ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾੜਾ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਦਫ਼ਤਰੀ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਆਂ, ਮੱਛੀ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰਾਂ (ਕੇਵੀਕੇਜ਼) ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਮੀਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾੜਾ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾੜੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਖਵਾੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜ਼ਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਏਗਾ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਹਿਕਾਰਿਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਫ਼ਾਈ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ (ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ) ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾੜਾ ਮਨਾਇਆ। ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜੈਵਿਕ ਖੇਤੀ ਕੇਂਦਰ (ਐਨਸੀਓਐੱਫ) ਵੱਲੋਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨਿਖੇੜਨ ਤਕਨੀਕ (ਵੇਸਟ ਡੀਕੰਪੋਜ਼ਰ ਟੈਕਨੀਕ) ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵੱਲੋਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਗੋਬਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜੈਵਿਕ ਕੂੜੇ-ਕਰਕਟ (ਬਾਇਓ-ਵੇਸਟ) ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲਾਗਤ 'ਤੇ ਇਕ ਵਧੀਆ ਵਾਲੀ ਜੈਵਿਕ ਰੂੜੀ ਖਾਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਖਵਾੜੇ ਦੌਰਾਨ ਐਨਸੀਓਐੱਫ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਦਾ **142** ਪਿੰਡਾਂ/ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ **80** ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਪਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ 'ਚ ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਸਬੰਧੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਲ **2017-18** ਦੌਰਾਨ ਕੰਪੋਸਟ ਵੇਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ (ਰੂੜੀ ਖਾਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪਲਾਂਟ) ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਆਰਕੇਵੀਕੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ **36** ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ **250** ਈ-ਨਾਮ ਏਪੀਐਮਸੀਜ਼ੀ ਨੂੰ **12.5** ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਡੇਅਰੀ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਤੇ (ਡੀਏਡੀਐਫ) ਦੇ ਹੈਂਡਕੁਆਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ (ਹੈਂਡਕੁਆਰਟਰ) ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾੜਾ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਖਵਾੜੇ ਦੌਰਾਨ **11** ਰਾਜਾਂ ਦੇ **20** ਮੱਛੀ ਬਜ਼ਾਰਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਸਵੱਛਤਾ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ **23** ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਦੇ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ 'ਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਵੱਛਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ/ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਫ਼ਾਈ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖੇਤੀ ਚਾਰਾ ਕੇਂਦਰ, ਹਿਸਾਰ, ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੰਕੇਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਅਤੇ ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਰਲ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਕੀਮ, ਰੋਹਤਕ, ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਪਿਲੂਖੇੜਾ ਦੇ ਸਿਸਾਨਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਸਫ਼ਾਈ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਜਣਨ ਸੁਧਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫਾਰਮਾਂ, ਸਰਕਾਰੀ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਪਾਲਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਟਾਫ਼/ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੈਸ਼ਨ (ਕਾਲ) ਵਰਗੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਜਨ (ਵੰਡ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਜੈਵਿਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਡਿਸਪੋਜ਼ੇਬਲ ਸਿਸਟਮ) ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਊਰਜਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਾਲ **2017-18** ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਵੱਛਤਾ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ (ਐੱਸਏਪੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੱਛਤਾ ਸਬੰਧੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਕਾਰਜ) ਜਿਵੇਂ ਵਰਮੀ ਕੰਪੋਸਟ (ਰੂੜੀ ਖਾਦ) ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਬਾਇਓਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਬਣਾਉਣਾ, ਫਾਲਤੂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਦਾ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਯੋਜਨ ਅਤੇ ਸਲਰੀ/ਵਾਸ ਵਾਟਰ ਟੈਕ(ਪਾਣੀ ਦੇ ਟੈਕ) ਲਗਾਉਣਾ ਆਦਿ ਲਈ **5.32** ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾੜੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ਵਿਭਾਗ/ਆਈਸੀਏਆਰ ਦੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ, ਸਾਰੀਆਂ **102** ਖੋਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ **671** ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੇ ਪਖਵਾੜਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਆਈਸੀਏਆਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ, ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ, ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕੈਂਪਾਂ, ਰੈਲੀਆਂ, ਨੁੱਕੜ-ਨਾਟਕਾਂ ਅਤੇ ਡੀਬੇਟ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਈਸੀਏਆਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ **671** ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸੀਏਆਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵੱਲੋਂ **5200** ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੱਛਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਗ 'ਚ ਸਾਫ਼ ਖੇਤੀ ਤਕਨੀਕਾਂ, ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਸਬੰਧੀ ਫਾਲਤੂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ **130** ਸਬੰਧਤ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਜੈਵਿਕ-ਰੂੜੀ ਖਾਦ (ਬਾਇਓ ਕੰਪੋਸਟ) ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਵਰਮੀਕੰਪੋਸਟ, ਲੱਸੀ ਜਾਂ ਕਰੀਮ ਦਾ ਸਹੀ ਉਪਯੋਗ, ਰੂੜੀ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ(ਵਾਧਾ), ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮੁੜ ਵਰਤੋਂ, ਕਪਾਹ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਸਬੰਧੀ ਫਾਲਤੂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਖਵਾੜੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਖੇਤ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

